

a Journey POEMS by NARENDRA MODI

Translation into Marathi Language

Translated by:

Dr. Rajendra D. Gholap

Head, Department of English

KRT Arts and Commerce College, Vani, Dist. Nashik

Maharashtra State

Mr. Dnyaneshwar K. Nikam

Department of English

Arts and Commerce College, Taharabad

Tal. Baglan, Dist. Nashik, Maharashtra

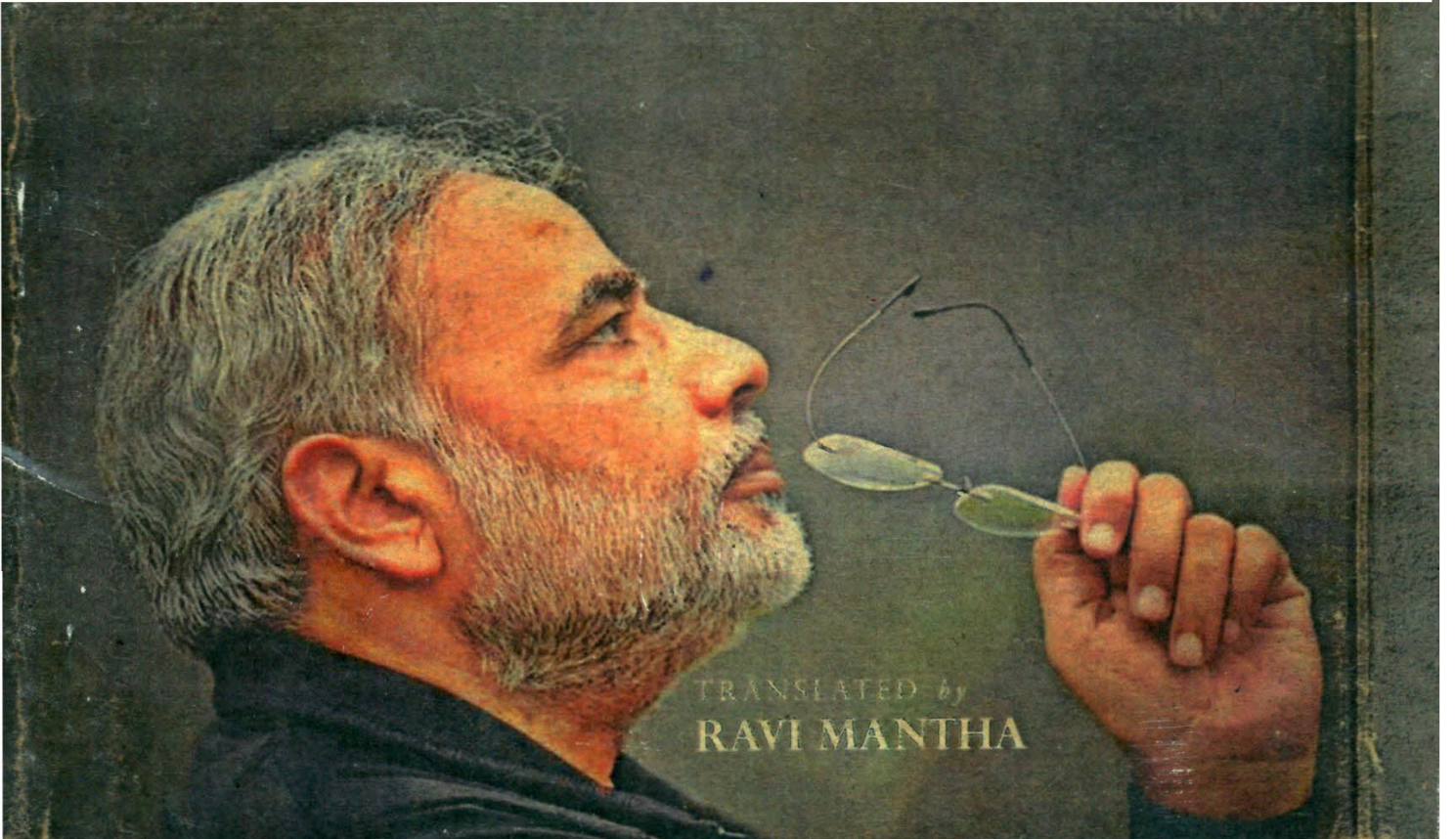
Dedicated to

Dr. Subhash Nayak

Professor of Classical Odia Literature & Odia Literatureur

SriRam Nivas, Bhuban Town

Dhenkanal, ODISHA

एक पुस्तक
कविता
नरेंद्र मोदी

अनुवादक :-

डॉ. राजेंद्र दत्तात्रय धोलप
इंग्रजी विभाग प्रमुख व सा. प्राध्यापक
के. आर. टी. कला व वाणिज्य महा.
वणी, ता. दिंडोरी जि. नाशिक
महाराष्ट्र

श्री. ज्ञानेश्वर कारभारी निकुम
साहाय्यक प्राध्यापक
कला व वाणिज्य महाविद्यालय
ता. हारबाद, ता. वागलाण
जि. नाशिक, महाराष्ट्र

प्रवास (Journey)

DATE

--	--	--

①

माझ्या मनाच्या विकृत्यात मी भ्रूतकाळात रूपा प्रवास करते आणि मी पाहत असलेला प्रत्येक चेहरा एक आव्हान उभारते मला आव्हान सहजतेने येते प्रत्येक दृश्य सहज ओळखले जाते काहीही लपलेले राहत नाही कारण हे सत्य आहे की आमचे साधीदार ज्यांच्याबरोबर आम्ही दुःख झोगले कधीच विसरले नाही एकत्र सहन केले त्या पीडा ते सर्व शेवटी प्रवास बनतात.

धन्य हे डोळे

Blessed are These Eyes

या सोनेरी पृथ्वीकडे टक लावून पाहणे

या डोळ्यांना दिलेला आशिर्वाद आहे।

या भवतावर सूर्यप्रकाश पडतो

हिशे किरण माझ्या डोळ्यांना स्पर्श करतात, पण रेंगाळत नाही.

तेजस्वी आकाश आशिर्वादित चमकते

जसे या सोनेरी पृथ्वीवर टक लावून पाहतो।

मला हा इंद्रधनुष्य दिसतो, एक पुष्पगुच्छ

आकाशात उंच उंच रंगाची एक दोळायमान रिंग।

गेल्या जन्मापासून पुण्याची फुळे,

मी वरच्या दिशेने पाहत असतांना, माझा इंद्रियांवर ताका असतो.

समुद्रदेखील आकाशात पुनः जन्म घेत आहे

दरम्यान, ते ढग कोणत्या गोष्टी लपवतात ?

माझ्या इह्याची शुन्यता आनंदाने भरली आहे

मी या सोनेरी पृथ्वीकडे टक लावून पाहत असतांना

माझे सहकारी पुरुष माझे प्रेम अनुलनीय आणि सत्य आहे

तरीही, मी फक्त इतरांच्या डोळ्यांद्वारे स्वतःला ओळखू शकते

डोळे खरोखरच ओळखू शकत नाही,

ते रहस्य अस्तित्व

तरीही माझे डोळे खरोखर धन्य आहे.

या सोनेरी पृथ्वीकडे टक लावून पाहणे

Fleeting

काक्या - काक्या कॅनव्हासवर
 माझ्या ब्रशस्ट्रोकच्या ज्वाली एक सरोवर आहे.
 पाण्याच्या वर एक मोपका दिसतो.
 मध्यमाशाच्या गुंडळाच्या झाडाची फुंदी आकार घेते.
 मी आकाशात सरलेला चंद्र रंगवतो.
 फिकट गुलाबी प्रकाशात कॅनव्हास चमकतो
 आकाश एका निळ्या रंगापेक्षा अधिक उंच
 चंद्राच्या प्रकाशात पाणी शांत होते
 मी चंद्राना अग्निमय सूर्यमध्ये बदलतो.
 वशाखाचा उन्हाक्याचा तो अर्थकर महिना
 कॅनव्हास जळतो राखेकडे वळतो
 माझा ब्रश सुकतो आणि माझा हात गोळेला आहे
 पायरे वर बडूकच्या फिंचाव्याचे वेहोश आवाज
 जशी त्रदतुंची स्वप्ने मल्ट होत जातात.
 माझ्या स्वप्नांचा तुकडा
 वालपीभवन हेऊन, धुक्यामध्ये.

Bliss

माझ्या आयुष्यातील सर्वात प्रिय सहकारी आनंद,
 या राज्यात प्रेमात गुंतलेले आहे
 कुणीही आम्हाला वेगळे करू शकत नाही, किंवा
 एकत्र या प्रवासात व्यत्यय आणू

आपली कृपा इच्छा असल्यास आपण उंच, उंच
 किंवा समुद्राच्या खंड खोलीचे अन्वेषण करू
 आम्ही डोंगराच्या माथ्यावरून उगवणारा सूर्य होतो
 किंवा स्टार-लाईट मध्ये शांतता वाढवा

आनंदात आपण कोणताही ~~लक्ष~~ लाजाकृपणा
 दाखवत नाही, फुल वनकण्याकडे लक्ष देत नाही.

आम्ही एक कारवा, प्रेमाची एक अखंड संपत्ती आहे.
 या जगाचे शहणे आम्हाला वेडे म्हणून ओळखतात,
 ते खोटे बोलत नाही, अद्याप आम्ही सत्य आहोत
 आम्ही एक महासागर आहोत जो उर्जाने झेप घेत
 एक बुडबुडा नाही कारण आपण एक आहोत.

निराकर, अमर्याद, कोणताही किनारा किंवा कडा नाही
 आम्ही पाण्याच्या मध्यसागरात अनंतासारखे दिशू.

Ode to Love

या क्षणी मला तुझी जाणीव झाली
माझ्या मनाच्या प्रसन्न हिमालयीन जंगलात
उत्सुकतेने रानात आग सुरू झाली.

जेव्हा मी तुझ्यावर नजर ठेवतो
माझ्या मनाच्या उबव्यात, एक पूर्ण चंद्र उगवला
चंदनाचा वास, फुललेल्या झाडाचा.

आणि मग शेवटी जेव्हा आम्ही झेलो
माझ्या अस्तित्वाची प्रत्येक छिद्र सुगंधाने भरली होती.
तुलने पत्नीकडे

आमच्या वेगळेपणामुळे माझ्या आनंदाची शिखर वितळली
आहे.

सुगंधी प्रव उळोतेमध्ये बदलला
हे माझे शरीर जाकते, माझे स्वप्न शखेत विरते.

पौर्णिमा दुरच्या काठावर बसली आहे
सतत थंडी, माझ्या दुर्देशाकडे एक लावून पाहते.

आपल्या निविदा उपस्थिती शिवाय
माझ्या आयुष्याच्या जंघावर
माझ्याकडे कर्णधार नाही.

प्रबोधन

(Awakening)

माझ्या आयुष्याच्या प्रवासाचा जुना मार्ग
संपुष्टात आला
मी नवीन पहाटेच्या शेवटी झाडांच्या शेवटी पाहिले
दिवेच्या शाखा

प्रकाश फुले
पक्षी गीतांचा त्याग
फुरसतीचा अपूर्णता, सहजता
मी बोहेरील आणि आतील सर्व खिडक्या उघडतो,
अस्तित्वात भिजण्यासाठी, यापूर्वी कधीही इतके सुंदर नव्हते.
माझे शरीर मन आणि हृदय
देवाच्या कृपेने गुंतलेले
आणि संपूर्ण जग
माझ्या मिळित अशेलेले.

आज

DATE
07

Today

होता आहे, भूतकाळ, वर्तमान
येथे, तेथे, आता, उद्या
हे सर्व विकामटेपणा आहे,
भगनाक्षेपांच्या दरम्यान एक भव्य आधारस्तंभ।

रस्त्यावर आम्ही गोंदळात फिरतो
अगदी स्वतंत्रपणे निर्णय घेण्याची कुवत नसलेला असा
मनुष्य नाही, फक्त एक सावली.
भूतकाळ जणू,

भूताच्या सावल्यांनी आत्मा चोरी केला.
आणि आत्मा अमर असला तरी,
आपण या शरीरात अमरत्व शोधतो.

आम्ही उद्या अमर होण्यासाठी तळमळतो
कालच्या संलग्नकांना चिकडून रहा
आणि आजचा विश्वासघात,
अशा प्रकारच्या जीवनाला काही अर्थ आहे का ?

आम्ही, एकत्र

We, Together

आम्ही, एकत्र

संस्थाकाळ जवळ येताच (पावलाजवळ) मी एकटाच झटकतो.

उर्जेची भावना, तारबेदार जत्रेत, कडधान्यांची गर्जना

माझ्या अस्तित्वाद्वारे

देवाणघेवाण देणे किंवा घेणे, माझे नाही तुमचे नाही.

हे जग आणि त्याचे अनुग्रह, एकत्रितपणे आमचे।

टांगी किंवा ठकवणे नाही

या संस्थाकाळी, मी एकटाच झटकलो, निर्मिळ/शांतपणे

आम्ही पशू किंवा संप्रतायाद्वारे विभाजन करित नाही.

आपण सर्व मानव आहोत.

आम्हाला ज्योतीची चमक दिसते, दिवा / कंदिल अशुनही

काळजी घेत नाही

पुढे आपला मार्ग उजळण्यासाठी आम्ही वापरत

असलेली एक चमकदार बिकन

संस्थाकाळच्या वेळी आपण एकत्र झटकलो, निमि निर्मिळ.

आशा [Hope]

आशेचा प्रत्येक किरण एकाकी कुदळीप्रमाणे असतो
कोळेश्व बाहेर काढणे, एका वेळी एक स्फूप,
या कुदळ्याची गुणवत्ता त्याच्या चकाकीत आहे.
हे कोळेश्व दूर करते, एका वेळी एक किरण,

एकदा आयुष्याच्या चाकाला स्पर्श केला
ती जसजशी पसरते तसे कोणत्याही सीमा राहिल्या नाहीत
आज आशेची ज्योत पेटली आहे
कोरल पसरलेल्या प्रकाशाच्या पांढऱ्या रिंग
अंधार त्याच्या सामर्थ्याने शोषण्यासाठी
हेतु आणि बुद्धिचे दुहेरी बाण

एकदा वार उडाला, तर एकाच लक्ष्य ठरवून यश जाणून घ्या
अटक संकल्प आणि स्थिर प्रामाणिकपणा
प्रगती करण्याचे दुहेरी विश्वलत
स्वार्थ आणि मत्सर यांचे वंदिस्त मन
या प्रकाशाने धसरून, शोड्या वेळाने मान करा

प्रगतीसाठी थोड्या कोणत्याही आवडी-निवडीचे पालनपोषण
करत नाही

किंवा गर्दीच्या व्याग्रामाबद्दल कोणतीही चिंता नाही
भगवान राम मनाने मोठे आहे
क्षमाशीलतेने तो पथ पाळतो

आणि तो अस्मि आशेचा प्रकाश, अंधाराचा शकुनी बनतो

Coldness

शितलता - हृदय हे इतरांसाश्वा आजारपण आहे
 श्वासोच्छ्वासामुळे खोलीबाहेर, एकमेकांना उथळ शाप.
 जरी सोडे प्रिती न करता मरतात
 आणि कोकीळ खांत वसुन वेअर फांदीवर.
 निर्बुद्ध हिंसा, पश्चाताप आणि सुड

प्रेम अपंग उदास निराश
 प्रत्येक क्षणी उदासीनतेचा एक मोती.
 स्मित हास्याच्या द्वारद्वार द्वारसह (श्वाद्याचे अश्रु कोणे
 श्वासोच्छ्वासामुळे, खोलीबाहेर खांत माणूस प्रेमासाठी
 वसतो.

Calamity

ती नदी ऐकेकळी सुंदर होती, तिच्या तारुण्यातील
 पहिल्या प्रदीर्घ काळातील ती पहिली
 आज एक हसवणारा सिंह आहे.
 थोडक्यात ती गर्विल्लपणे चर्चा करते
 तिच्या प्रतिबंध कमी करते, तिचा राग ओढावतो
 सर्व तिच्या मागावर स्मरणे
 ही नदी शांत झाल्यावर सौम्य जीवन देणारी
 ती स्वतःची विश्वसक शक्ती पाहत नाही का ?
 तिच्या आवेशाने संपूर्ण गावे वाहून गेली
 पाण्यात बुडणाऱ्या अंगावर वाहणारे मृतदेह
 एका शेवटच्या किंकाळ्यामध्ये श्वासोच्छ्वास बाहेर
 टाकत
 हा निसर्ग, एक विश्वसक स्मरण शक्ती
 तिच्या आकार देण्याचा प्रयत्न करणारा माणूस
 तिच्या शेवटचा शब्द आहे.

जागे व्हा, हे एक धाडसी

Awaken, O Brave One

निद्रानाशाचा झगा पांघरूण

शरीर, मन भटकत

या क्षणी, धैर्य जागृत होते.

धैर्याने चमकतात

कपट अग्निमय आहे, अग्नीने झरलेले आहे.

धूम्रयासाश्या तो योद्ध्याच्या दिशेने निघाला

कोण ढाल बनतो, पराक्रमाचा आरसा

वासनाची देवी शत्रु उधळते

आणि जो तिच्याकडे लक्ष देतो त्याला परीक्षेत

यश मिळते.

पण योद्ध्या तिच्या बोलोवण्याच्या वेळेच्या आधी उठते.

शुभ्रांसाठी सर्वांत चांगले माहित असलेले असतात

जेव्हा तुम्ही शक्तिमतीचा आवाज ऐकतात

व्दारकेचा सन्मान वाचवण्यासाठी पक्ष, चालू नका..

वेळ नेहमीच गतीमान असतो, वेगवान परंतु वेगवान

कृष्णाचे चक्र हातात, पुढे वाढा

आता कृष्ण कृपेची वासरी नाही

या वेळी, वरू म्हणून लढाई म्हणून सामील व्हा

चचा स्वस्त होते, शांततेत गोचक उडतो.

योद्ध्या आधीच मार्गावर आहे

मानवतेचा कुंनवास वाचवण्यासाठी

हानीच्या मार्गाच्या धोक्यातून

जागे व्हा, आणि आपले नशिव
लयां करे.

To Wake, and to Shape our Destiny

या वेळी पृथ्वी आईसाठी प्रयत्न करित आहेत
आज सर्व मानवता एकत्रित झाली आहे आणि
त्यामध्ये मिसकली आहे

मधून उत्सवाची एक वेळ
सर्वांसाठी विजय, चला आनंदी होऊया
भुतकाळालील वृष्टी

मैत्रीची, समजुतदारपणांच्या वाटात
आम्ही या सोनेरी पहाटे जागृत होतो
एकत्र राहणे, एकत्रच होणे

कडक भितीचा एकटेपणा काढून टाका
पृथ्वी आईने हे आव्हान स्वीकारले

पुरुष या अपरिचित त्रासाला सामोरे जातात
योगी निर्मल मनाने

आज समाजाचा चेहरा मोहरा बदलेला आहे
तरीही आपण जेव्हा घर सोळुन बघता

आपण आत सारख्या साराने बनलेले आहेत
पृथ्वी माते आपली मुले वाजूला असुल्या

आपल्याजवळ पाक्यावर आपल्या आईने प्रेम घाला
सोपाक्यावर वसुन आकर्षी होऊ नका

या नवीन मार्गावर आमच्या बरोबर या
सर्वच्या स्वप्नांची चमकदार चमक

एक किंवा दोन अश्रु

One or Two Tears.

एक किंवा दोन अश्रु
जिळ्यांच्या बंध असतात, ते फाटलेले असतात
अश्रु दोन किंवा दोन मागे सोडणे, मोरोज डोक्या

गोठलेले अश्रु जड आहेत, जणु दुग्डांनी लोलेले
एक सितार तुटलेल्या तारांसह कोपऱ्यात
शांत बसलेला आहे.

हव्याची झुकुझुक -
हवेची गरम झुकुझुक, जकते आणि हवा स्थिर
होते

एक किंवा दोन अश्रु अगदी छान राहून
तुटलेल्या काचेचे सामान जतन करण्याची
इच्छा किती फाळ आहे ?
तेथे तीव्र इच्छा, दुःख किंवा लळमळ असणार
नाही

वाहत्या प्रवाहावर कोणीही नमुने काढू शकत
नाही

एक किंवा दोन अश्रु डोक्यांमध्ये चांगले
वाहतात आणि राहतात.

शोथीची शोथती घडकी भरवणारा लोटा ठरतो.
फुलांनी भरलेला मार्ग कोटरी झुकुप बनतो.
या विजिन जंगलात साँगवर्डस मुकाट राहतात
एक किंवा दोन अश्रु डोक्यांमध्ये चांगले
वाहतात आणि राहतात.

असे लोक

Such People

जे लोक बोलण्याऐवजी बोलतात पण तरीही शांत असतात त्यांचा आवाज ऐकल्याच पाहिजेत. असे लोक नेहमीच गवताच्या पात्याप्रमाणे संतुलित राहतात.

आम्ही आवाज काढण्यासाठी त्यांना नमू करतो. आणि तेथे सांगा, जेथे सांगाथचे आहे.

चकित करणारा त्यांचा रिक्त शो

गरम लोखंडासारखे त्यांना वॅड कर

चापटपणाच्या सांडीवर कधीही विसावा घेऊ नये.

बोलण्याऐवजी बोला किंवा आवाज आल्यावर शांत राह.

ऐकलेच पाहिजे

कोणाची विंदा ऐकण्यासाठी

आणि गप्प राहणे म्हणजे पाप आहे.

कारण जो सत्य बोलतो

त्याचे सर्व पाप क्षमा झाले

वाच्यामध्ये साड चिंतना नमू करतात सोके घेत

शाश्वत काळपासुन खोटे स्वभावता परके आहेत.

उत्सव

The Celebration

पतंगाच्या या उत्सवात सुयकडे माझा चेहरा
फिरवतो
माझ्या हाताने, मी पतंगाची (सार) धागा टाकतो
माझे पाय या पृथ्वीवर धट्टपणे शेवले आहेत.

आणि माझ्या पतंगाने आकाशाचा चकित केले.
या जयंतीचे पक्षी डोक्याचे दृश्य कल्पना करा
आकाश रंगाने भरले आहे, एक विचित्र
पेपर बोकीच्या सणाला, माझा पतंग इतरांमध्ये
नृत्य करतो.
ट्रिपोप वारा शिटल्या म्हणून गातात.
कोणत्याही पत्राने माझ्या पतंगाना पकडले नाही,
कारण ते नाचते आणि फिरते.

हे पतंग माझे स्वतःचे शिक्षक, माझे गायत्रीमंत्र
आहेत.

सर्व साधकांना हे ज्ञान देते.
एकदा ते निसटले की, निसटले
प्रत्येक क्षण त्यास गळ घालण्याचा प्रयत्न करते
क्षमिंत, हुशार किंवा गरीब काहीही असो
जुने आणि नविन, भुतकाक आणि भविष्यकाक
सर्व बंध मुक्त असतात.

या पतंगाला आभाळाची कृपा आहे आणि वाऱ्याचा
अर्थ आहे.

एकदा, इतका उंच उंच पतंग
अनुभवाची स्मृती आहे सार

माझा सुयकडेही प्रवास
पतंग्याचे जीवन आहे तारांद्वारे मर्यादित

हे भगवान विश्वाचे स्वामी
पतंगाची तार माझ्या हातात आहे.
जशी माझी तार तुमच्या हातात आहे.

प्रत्येक पतंगासाठी तार वाहते
प्रत्येकाच्या कारणासाठी भगवान शिव वळतात,
पतंग मानवी महत्वाकांक्षापेक्षा खुप उंच स्वप्न पाहते

त्याची तार काढून घेता भगवान शिवाच्या मांडीवर
उडते

आम्ही या पृथ्वीवर असतांना
आणि आमचे दिवस एकमेकांच्या बागीला न उलगडता
घालवा.

कारगिल

DATE
PAGE NO. 18

Kargil.

मला कारगिलची निरागसता आठवते
पूर्वीच्या काळात मी पाहिले होते.

टायगर हिल फुकत आणवी एक शिखर
त्यावेळी

महान पर्वतीय राजाची पांढरी एकटी

मी माझ्या मनाच्या इच्छेला आत्मसात केले होते.

प्रत्येक वफाच्या मुकुट असलेला शिखर

बोंब्या प्रतीध्वनी गनसह गर्जना

वफाच्या या स्फोटवर

गरम आणि जळत्या निखाऱ्यासारखे

आमच्या सैनिकांना आमच्या माणसांनी पाहिले

येथे प्रत्येक सैनिक

शेतकरी होता

आज स्वतःचे शेत पेरणे

आणि शक्तीचे सिंचन करणे

जेणे करून आमचे उदया

भविष्य अंधारात नसेल

मी सैनिकांच्या डोक्यात पाहिले

धुके वारेर निघणे

शंभर कोटी स्वप्ने

ताऱ्यासारखे त्यांचे स्वतःचे डोके

मृत्युच्या देवाला धट्ट धरून

त्यांच्या मनाच्या नजरेत मी आमच्या शूर

माणसांना पाहिले.

मला यमराजाची उपस्थिती जाणवली
 साळांग पाय चुंबत
 आमचे शूरवीर
 त्यांच्या पुराकामाची भीलीद्वयक उल्लेखिता
 लफु वितळवते, गंड डोंगराच्या अश
 आणि वसंत त्रदतुच्या प्रवाहत शिखराखाली
 मी ट्युनच्या वेगळ्या नोटस ऐकल्या

सुनलाम

सुफलाम

मलयज शितलम

आणि त्या वसंतत्रदतुच्या गभ्रानुन

शस्यशामलम

मला गाण्याचा स्वरा अर्थ समजला

वंद मातरम्

Verb

मी कृती करणारा माणूस आहे
जरी मी लिहितो

मी शब्दांचे वतुंक काढतो.

आणि मग मी वतुंक एक चौरस बनवतो.

त्या रंगेत आता एक चौरस आहे.

संगमश्री शब्दांसारखे, रंगीकेशमी, मुळमुळीत
शब्द

काचेचे हे शब्द

सत्य आहे, अक्षु सारखे

ते वाक्याच्या शेवटी काळावधी तयार करतात.

लक्ष्मण रेखा

ते राम वृत्तांचे पालन करतात

त्यांच्या शेजारी नावे खेळतात राहतात

टिक - टॅक टू चा खेळ

मी क्रियापद मध्यभागी ठेवले

आणि मग मी एक अविशत वतुंक काढतो, दुहे.

अभिमानाने सत्य शोधत आहे

DATE

21

Proudly Seeking the Truth

ते म्हणतात की ज्योच्या लोकांना कावेक त्रास देतात

केवळ त्या प्राक्तीनातून सुटण्यासाठी आपण सत्य बोलले पाहिजे का ?

सत्य हा आपला अभिमान आहे, आम्ही तो आमच्या बाहुवर परिधान करतो.

आमच्या गळ्यात घालण्याची सक्तीचे जोखड नाही

जर आपण सत्य बोलू शकत नाही

समाज जबरदस्त कोकिल्या सारखे जिथर्स आहे.

आणि आपले भाव्य मेलेल्या माशाचे आहे.

मुकेल्या पक्षाच्या चोचीने वारंवार वार केले

अफुवांनी पोसलेल्या बातम्या

काक्या सूर्याप्रमाणे सकाळी लवकर उठणे

सत्यापासून सत्यासाठी आमचे आंदोलन

आमच्या प्रवासात आपण भेटले

लोकस्वप्नमध्ये लक्षातले

आमच्या सहकर्मीच्या पक्कीसह

सज्जनांचा जमाव तयार करणे

नवीन दिशानिर्देश गाणे

Song of a New Direction

किती काळ गायीच्या कळपावून धुक वाढल १
संस्थाकाळच्या सूर्याचा श्वास रोखून घ्या
सूर्याच्या किरणांची तीक्ष्ण रुंदी किती काळ राहिल
हिवळ्यातील सकळी भोसकून ?
दुपारचा सूर्य किती काळ जाईल ?
काळा वार रस्ता वितळला १
किती आधी लू ?
माझ्या आधीच तयार केलेल्या शेतात फ्रँक
तयार करणे थांबवा.
कृपया या फ्रँकपुर्वी थांबवा
एखाद्याच्या मऊ पायावून रक्त काढा

मला गाणे गाऊ द्या
तांब्याच्या भांड्यात प्रतिबिंबित करणाऱ्या थंड किरणांपेक्षा
पाणी आणगारी लस्ती
मला सूर्य किरणांच्या प्रतिबिंबाचे गाणे गायचे आहे
ते धामाच्या शेवामध्ये चमकते
दुपारच्या शिखरावर कळकरी महिलेची
मी धुक वाढत असलेल्या ल्पेधन कणांबद्दल
गातो
मुलाभोवती

मऊ लोण्यासारख्या पायाने चालणे
गायीच्या धुकीच्या वाटेने

मला एक अल्वम, चित्र पुस्तक बनवायचे आहे
त्या ल्पेधन, चमकदार धाण्याची धुक

नविन दिशेने चित्र काढण्यासाठी
आणि त्यास प्रगतीचे स्वरूप द्या

त्या चित्राचा रंग आणि रचनेमध्ये
आज मला एक डाग दिसतो

हे प्रगतीचे कुरूप दुष्परिणाम आहे
ते इतर कोणीही नाही,

वांस

की, आम्ही वाढलो आहोत आणि दूदेवाने त्यांची
काळजी घेतली आहे

धुकीचे हे छोटे धान्य उठले

मऊ लोणीच्या पायांनी चालणाऱ्या
त्याच्या रक्ताने माथले आहेत

ते पृथ्वीवरील लाल डाग

या आपल्या हाव्याली, आतापर्वतच्या सामच्या
प्रगतीची चिन्हे आहेत

ए डाग सर्वसामान्यप्रमाणे विकणे थांबवू या,
मला गाणे गायचे आहे

मध्य रात्रीच्या उन्हात

ते मुलांमध्ये अतिशय तेज वाढवतात

फक्त आपण प्रतिक्षा करा आणि पहा

या नंतरच्या अल्पममध्ये डाग राहणार नाही

पण, या क्षणासाठी

व-याच मुलांचे उबदार रक्त

या देणाना ओतले आहे, आणि या पृथ्वीवर वाहिले आहे

म्हणूनच मी विनंती करता
हे कुरूप अकुर वाढविणे थांबवा
कारण मला नविन दिशांचे गाणे गायचे आहे
प्रगती इतकी स्वरी

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Garbha, the Dance

आपला गुजरात जाणून घेण्यासाठी तुम्ही शिकलेच पाहिजेत.

गर्भा, गाणे, नृत्य.

आपली सर्वात मोठी संपत्ती, आपला वदन आत्मा ते तुम्हाला हलवते, ते आपणास हलकावते, ते तुम्हाला ओळखते.

सूर्य, चंद्र, त्रदत्त स्वतः गर्भ आहेत.

गर्भा हा नृत्य करण्याचा दिवस आहे, आणि रात्र दिवस आहे.

आपली संस्कृती, आपला स्वभाव हा सर्व गर्भाचे प्रदर्शन आहे.

वासरीचे गाणे, मोरांच्या पंखाचा स्पर्श

आपली बुद्धीमत्ता गर्भा आहे, जी आपल्याला एकत्र आणते.

करार म्हणजे त्याचे नृत्य

हे शूरांचे आहे ते यशाचे प्रेम दर्शवते.

शरीर हे गर्भा आहे आणि आत्मा गर्भ आहे, तो जीवनाचा प्रकाश आहे.

गर्भा म्हणजे बलिदान आणि गर्भ म्हणजे कृती फुलांनी भरलेली ही पहिली वेड आहे.

गर्भा हे सत्य आहे आणि गर्भ हे सव आहे.

सर्व हे देवीच्या दर्शनासाठी सिंदूर चिन्ह आहे.

In the Song

गाणे पक्ष्यांच्या पंखात लपलेले आहे
कोकीक आणि नाइटिंगेल देखील बोलतात
एका पखांमध्ये पृथ्वीचा आत्मा आहे
आणि दुसऱ्यामध्ये आकाशातील तेज

माझ्या कागदावर मी सूर्याची रेखाटन करतो
आणि मी एक पूर्ण चंद्र चेहरा काढतो
माझ्या कागदावर एक साव फुलले
आणि या साडावर खुप खिरी पाने फुटतात
मी नातेवाईकांच्या आठवणीसाठी स्वडक ठेवले
जसे वसंत पृथ्वीला ओलसर करते

एका बाजूला एक वाकवंट & दुसऱ्या बाजूला एक सातु
विसऱ्या क्रमांकावर असतांना नदीची लिपी
माझा धसा परात्परतेच्या लहनेने भरलेला आहे
मी जितके प्रयत्न करतो तितके कठिण, परंतु
बिभविशेय
मी माझ्या खाद्यावर आकाश ठेवत
चालत आहे
आणि पृथ्वी मातेच्या मांडीवर वसा

Bouquet of Roses

एक खोल वाईट खंदक आहे
मानवाचा वैष, कारण मानसाने तो बनविला आहे

मला एक पुल व्हायचं आहे
मी प्रेमाच्या हेतूने पुढे येत आहे
सामान्य कार्यात मनुष्याचे संघटन

एक आश्चर्यकारक, आश्चर्यचकित प्रसंग आहे

कच-याच्या ढिगा-यात अर्थाचा रोल फिरवत
तिथे वाढणारे गुलाब कधीही व्यर्थ नाही
कच-याच्या ढिगावर पसरलेल्या तण काढून टाकले.
आम्हाला सापडले, गुलाबाचे पुल्पगुच्छ

अभिमान, एक हिंदू म्हणून

Proud as a Hindu

मला माणूस म्हणून, हिंदू म्हणून अभिमान वाटतो.
जेव्हा ते व्यवस्थित होते तेव्हा मला एक विशाल
मधसागर वाटले.

माझा विश्वास दुसऱ्याच्या स्वयंवर नाही.
यामुळे माझ्या सहाकार्याच्या सात्वतात भर पडते.
मला फक्त त्या माणसाची मंत्री आवडते.
जो भक्तीच्या उदाहरणाने भरलेला आहे.
जिथे नमद्वेचे पाणी जीवन मरते साश्वे वाहते
मी फुलांवर दवबिंदू साश्वे दिसतो.

मला माणूस म्हणून, हिंदू म्हणून अभिमान वाटतो.

जरी जोळे अगदी लघन दिसत असले तरी
पाहण्याची क्षमता स्वशेखरच अफाट आहे
एक धार्मिक पंथ म्हणजे माझा रस्ता नाही.

माझ्या शिक्षणाची बाळ मिळून वेगळी आहे.

माझ्या आकाशाने असंख्य सूर्य, दग, ग्रह, आकाशगंगा
मी एक चंद्र आहे.

मला माणूस म्हणून, हिंदू म्हणून अभिमान वाटतो.

Renunciation

हे शरीर सोडा, ह्य भ्रम सोडा
या भौतिक गोष्टी सोडा
सावल्यामधुन बाहेर पडा
ह्य किल्ला फोडून टाका, या पिज-यातुन बाहेर पडा
सोयीची आरामदायक स्वप्ने सोडून द्या

आज रात्री यो पृथ्वीवर फिरा
अंधारात जप करा, एकव्याने चाला
हे भाषण सोडा, हे अर्थ सोडा
अडथळे मोडून मोकळे व्हा.

साथीदारांची भटकंती जवळता वेळ नका
ते तेथे असो वा नसो
ह्य संघर्ष सोडून द्या, ह्य संघर्ष सोडा.
एकाकीच्या मार्गाने स्वतःला हक्कवारपणे संरक्षित करा.

लॉकस्टेपमध्ये

In Lockstep

सूर्य देव माझे आवडते देवत आहे.
त्याच्याकडे सात घोड्यांचा लगाम आहे.
शंवीरपणे त्याच्या खतात.

ते आकाशातील लॉकस्टेपमध्ये फिरतात
त्याच्या बाजूने त्याचे चाबुक, न वापरलेले,
आळशीपणे पडून आहेत.

आणि तरीही सूर्याचे मन
त्याची खलचाल त्यांची दिशा
पाय नक्की, घोडे म्हणून सुरक्षित
रथ फुकत त्याच्या प्रेमाचा भार ठेवतो.

In the Shade of God's Umbrella

यशाच्या मागविर इच्छा आहे
अपयशाच्या मागविर आम्ही दयाकृपणा करतो
दोन सेकंदात मी मोक्षप्राप्ती करतो.

व्याडपणा माझा स्वर्गीय शत्रु
तास माझ्या सोबतीना माहित नाही
कृपेच्या पुणितेसह जगणे
मी मृत्युचे अलिगन देऊन स्वागत आहे / करतो.

देवाच्या संरक्षणात मी सतत शिकत असतो.
मी एक विद्यार्थी म्हणून आनंदी आहे
यशाच्या मागविर इच्छा आहे
अपयशाच्या मागविर आम्ही दयाकृपणा करतो.

येथे स्वार्ट सागर आहे
तेथे स्तुतीची मधुर माषण आहे
दोन्ही निरुपयोगी झाल्या आहेत
दोघांना स्वाडीवर ठेवावे.

मी प्रार्थना करतो की, रणांगणावर माझे अंग थरथर
नये

यशाच्या मागविर इच्छा आहे
अपयशाच्या मागविर आम्ही दयाकृपणा करतो

Comes the Spring

अंत म्हणजे आरंभ, आरंभ शेवट आहे.
 वसंत ऋतूच्या -हृदयात वसंत येत आहे
 सोळा वर्षांचे वय, कोठेतरी कोकीकेचे सुर
 ज्वलंत केसरी केशुदा, प्रेमाचे साड ?
 ले गरीब दिसत आहे, परंतु त्याची संपत्ती लपलेली आहे.
 वसंत ऋतूच्या -हृदयात वसंत येत आहे.

आज जंगल, लम्बात जणु चमकले
 प्रत्येक साडाला पेटलेल्या दिव्याने सुशोभित केलेले
 आशीर्वाद देण्यासाठी वसंत येत आहेत.
 वसंत ऋतूच्या -हृदयात वसंत येत आहे.

Liar's Praise

जर तुम्ही पाण्यास दगड म्हटले
किंवा आपण म्हणता तो दगड म्हणजे पाणी
आपण दग दवा केला, आकाशात एक पट
तुम्ही कमळाला वावुल म्हणाल
आपल्या शिवाय कोणासही फुस्क नाही.

आपण अफवा सत्य म्हणू शकता
आणि दवा करा की तो दिवस शत्रू आहे.
आपण वसंत नदतुला बोलावू शकतो.
सामुद्राची निंदा करा, त्याला वाकवट म्हणा
आपण जीवन, मृत्यू देखील म्हणू शकता

हे, आपल्या बोलण्यात व्यभिचार
त्यांच्या तागणुकीचे स्वागत आहे
निसर्ग तेथे मुक साक्षीदार आहे
शांत, अलिप्त आणि वनलेला.

चित्रा पलीकडे

Beyond the Picture

आपण पहल असलेली प्रतिमा मी आहे, परंतु ~~अ~~
अव्याप नाही
त्या पोस्टरमध्ये मी तिथे आहे, नाही
हा विशेषावास नाही.

चित्र एखाद्या आत्म्यासारखे नसते
ते पाण्याने ओले होते
ते आगीत भस्म होते
जेव्हा ते ओले होते किंवा भस्म होते
प्रतिमा जाते, परंतु माणूस उरतो.

माझा शोध घेण्याचा प्रयत्न करू नका
चित्रात (निर्ध) निरर्थकतेचा एक व्यायाम
पाय ओलाडून, मी बसलो आहे.
आत्मविश्वासाने बोलणे, वागणे, काम करणे

तु मला फक्त माझ्या कामावरून ओळखवतोस
आयुष्याची कविता असे काम
कवितेत श्लोकाची शिस्त असते
यात सुर किंवा यमक देखील असू शकतात.
माझ्या पाठ्यात गीताचे सार

माझे कार्य चित्र प्रेम सुशोभित करते
आपल्या उच्चयांसाठी
ओलाव्या शिवाय
जसे माझे शुद्ध प्रेम तुम्हाला वाटत आहे.

था प्रतिमेमध्ये नाही, तर सुगंधात आहे.

माझ्या समाच्या धामात तु मला शोधतोस

मी योजनांच्या ढगात विभ्रंती घेतो.

माझ्या आवाजाचे दुस्वर ओरडणे, आता आपण पाहू

माझ्या डोळ्यांमध्ये तुमचे स्वताचे प्रतिबिंब.

पद्य

Views

बागेत, प्रत्यक्षात एक जंगल
मी एक झाडाखाली वसतो.
हे दिशे गवत वा-यावर झोकावतो
फुलपाखरे त्यांचे पंख फुडफुडतात म्हणून पाहणे
शुभ वेगवान आहे.

स्वतःच्या भुंगीत काकी मध्यमाशी
फुलांच्या सारांतून पिते.

उडणा-या या दृश्यासह
डोक्यावर इतके सोपे

संख्याकाक होताच

माझ्या मनाच्या डोक्यामध्ये एक झाड पुणपणे उधडते.
अधारात तारे, चांदण्यासारखी फुले
फुलपाखरांचे पंख परिधान करून मी

Devotion

आपण शरीराला त्याची कामे करतांना पाहिले आहे, आपण मनाला तसे भासवत आहे.

परंतु कटु मार्ग अर्द्धत आणि माझा स्वर भगवान श्री वीणा मधुर स्वरत वाजवते

आणि लढन मिनिटांच्या नोट्स उद्भवतात

तुझ्या पवित्र नावाच्या एका शब्दाने माझे हृदय धडधडते

मनाने त्याच्या गरजा भागवल्या जातात आणि शरीर

त्याची कामे करत असते

माझ्या सर्व संवेदनांमधून या जन्मास प्रावणिक आधार येतो.

माझ्या डोक्यातून पण माझे जग शांततेत आहे

मी अयोध्येवर माझे विचार निश्चित करता, आणि त्यातच

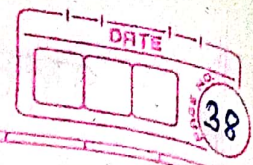
शाश्वत रघुपती

राघव राजाराम

मनाने त्याच्या गरजा भागवल्या जातात, आणि शरीर

त्याचे काम करतो.

नर्मदा नदी

River Narmada

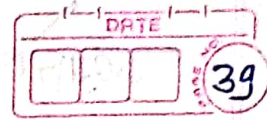
आमची नर्मदा नुसती नदी नाही
तिच्या मुळांचे सर्व वयोभावात आदर होतो.
तिच्या प्रवाहाची शाश्वत पूजा

मी भेंडस्केपच्या नकाशावर तिचा मार्ग शोधतो.
गुजरातच्या तळहातावरील ती जीवनरेखा आहे.
ती लोकांच्या नशीवाची स्वामी आहे.
तिचे जीवन देणारे पाणी शुद्ध आहे.
जे तिच्या आजारावर उपचार करतात किंवा तिचे
पात्र दुषित करतात.
त्यांना सुड होण्याचा इशारा द्या
तिच्या किनाऱ्याचे रक्षण करणारे कवी कवीर

या नर्मदेला अनेक नामांकित पुत्र आहेत.
गांधीजी, नर्मदा आणि मुन्शीज
ती सरदार पटेलच्या डोळ्यातील चमकू आहे
ती गुजरातची एक वेगळी ओळख आहे.

ती आमच्या कुळातील देवी आहे
आणि वरदान देणारी
आई, मी तुला नमन करतो.

सामर्थ्य

Strength

भाष्य आज्ञा पाळण्यास गुरु नाही
मी एक माणूस आहे जो आळनात आराम करतो.
इतरांचा गौरव प्रतिबिंबित करण्यास समाधानी नाही:
मी स्वतः एक ज्वलंत कंदिल.
इतर चमकदार दिवे कोणावरी अवलंबून नाही:
माझा स्वतःचा प्रकाश माझ्यासाठी पुरेसा आहे.
अंधाराच्या भोव-यातून कापून टाकणे
तेजस्वी कर्म मला उजवा देते.
मला धुक्याच्या धुक्यात रस नाही:
मी खुले आणि स्पष्ट आहे.

भाष्य आज्ञा पाळण्यास गुरु नाही
मी एक माणूस आहे जो आळनात आराम करतो.
मी सत्यपत्र म्हणून कुंडली स्वीकारणार नाही
आणि दूरच्या ग्रहांकडे माझे डोळे वाकणार नाही,
जेव्हा व्यड लोक या जीवनाचे नियम आव्हानात
मी त्यांच्या मुर्ख खेळ खेळण्यास नकार देईन.
माझा दुसरा वारसा नाही: मी माझा वारस आहे.
भाष्य आज्ञा पाळण्यास गुरु नाही
मी एक माणूस आहे जो आळनात आराम करतो.

Tomorrow's Challenge

Done - on last page

Butterfly

फुलपाखर, क्षणभर फुलांवर चढून

रंगाच्या समुद्रात बुडते.

नेतर उडान घेते,

जवळपास सौम्य सुगंध तलावावर

फुलपाखर संपूर्ण पृष्ठभागावर रिकम करते

आनंदाचा कोमल स्वर आवतो

फुलपाखर काम साळ्यावर, फुल सोडून देते.

हे जीवन आश्चर्यकारक आहे, त्याचे सामर्थ्य

आम्ही येतो आणि जातो, आपले आयुष्य फुक्त आठवणी

वांघलेले बंध ते इतक्या सहजपणे खंडीत होत नाही

फुलपाखर पुन्हा बुडते रंगाच्या समुद्रात.

हनीबीचा परिचय

Introduction to a Honeybee

ब-याच वेळा मी मधमाशांसारखे दिसते
अगदी धिवाळ्यातील सकाळच्या उन्हातही मी उळातेने भाव चमकते
वैशाखची

मधमाशांसारखे इकडे-तिकडे फिरणे

मी सर्वत्र वसते, परंतु कुठेही राहत नाही

थोडेवेळ फुलाजवळ वसलो, आणि मग

मी त्याच्या सुगंधात प्रवेश करतो.

निष्काळजीपणाने मुक्त वा-याच्या झुकांमध्ये तरंगणारे

मी गुलाबी फुले शोधतो.

ब-याच वेळा मी मधमाशांसारखे दिसते.

जिथे बाग आहे तेथे गोडवा देखील आहे

आणि रंगी-बेरंगी नाटक लॉनवर उलगडते

मी मारलेल्या मागविर चालणार नाही

माझी भिन्न आहे, यादृच्छिक चाल.

आपण हा फकीर, गरीब आणि काळजीवाहू पाहता, पण मनाने मी आहे

एक श्रीमंत झाड

ब-याच वेळा मी मधमाशांसारखे दिसते

मी दगडावर प्रवास करतो आणि अडथळतो

हे सर्व स्वातंत्र्य अडथळांसह येते

मी या दगडापासून पाय-या तयार करतो

डांगरावर चढणे

माझा वरचा देव सदैव आहे, मी विनामुल्य प्रत्येकाचा सहकारी
आहे.

ब-याच वेळा मला मधमाशांसारखे वाटते.

एकमेकांदा आंधार धर

प्रवेशक एक तेजस्वी मक्खिन सुरवास

On Transparency

अभावस्थेच्या रात्रीची रहस्यमय शांतता किंवा
अपराधीपणाने भरलेल्या गुठ्ठेगाराचा निशब्दपणा
या गोळीवर माझा कधीच विश्वास नाही

शिल्लक, पारदर्शक आणि वाहने
पाण्याप्रमाणे, हा उत्सव मी मनापासून करतो.

आणि पाणी एक मृगजळ
त्याच्या काल्पनिक पुढ्यामध्ये खेडूक
छाप, स्वर्गातील सर्व भ्रम
त्याच्या कडून मला काही मिळणार नाही.

अन्याय होण्यापूर्वी रागावलेले डोळे करणे
किंवा शांतपणे त्यांना न्यायासभेवर वाकतांना
एक मनुष्य
भाज वाटली पाहिजे.

नवीन दिवसाची वाट पघत आहे

Awaiting a New Day

जोरदार आकाशात, एक वगडाचा सुर्य उगवला
हा संपूर्ण दिवस पाट-कपड्यासारखे (Jute-cloth)
आहे

खडबडीत आणि उग्र
कोरड्या हवेने झाडांना स्पर्श केला
अक्षम्य, निर्दय.

दुपारी आजारी असलेल्या स्त्रियांसारख्या शांत झाली.
आणि असहयतेच्या भावनेने संध्याकाळ झाली
अंधारात काळ्या झुडपेमध्ये फिरणे.

संपूर्ण रात्र, सुर्यफुल
उदया सुर्याची प्रतिक्षा आहे
एक नवीन सकाळी जेव्हा
सुर्य उगवतो, फुलून वनतो.

देवाची कृपा

God's Grace

हे परमेश्वर ।

हे जग आणि माझे स्वतःचे स्व
मी विनंती करू शकतो किंवा मी कृपा करू शकत नाही
पण परमेश्वर
मी कधीही नाशज होणार नाही.

आपल्या कृपेने काटेरी फुले बनतात
जर मी पडल्या पावसात उभा आहे
सापळी किंवा आच्छादनाशिवाय
तुम्ही सूर्य प्रकाशासारखे जवळ येतात

हंगाम येतात आणि जातात
फक्त परत येणार
पण माझ्या अंतःकरणात
आपण चिरंतन वसत राहणु आहात

तु मला स्वरूप देतोस
असे दिवस आहेत जेथे फक्त एक प्रश्न असतो
आपण माझ्यासाठी आमच्या दोषांनाही
तुम्हा प्रसन्न करण्यासाठी मी काय करावे ?
किंवा मी काय करू नये

Effort

कदाचित माझे डोके खाली येण्याची वेळ येईल
पण माझी दृष्टी असेल.

कर्ज न देणं.

मी नदीसारखे निर्मळ, पर्वताप्रमाणे उंच आहे
माझे शब्द सजलेले नाहीत

माझे

मला ही भूमी आवडते

मी शांतता आणि त्या मधोमध्य आनंद देणारे
ठाणे ठाईन.

आपल्या भूमीची मुख्य अनेक शलकांमध्ये
प्रतिध्वनीत आहेत

कदाचित माझे डोके खाली येण्याची वेळ येईल
पण माझी दृष्टी असेल.

कर्ज न देणं.

माझ्या प्रत्येक कृतीमागे
देवाचे आशीर्वाद आहेत

जो चुक करण्यास निघाला नाही, त्याला कधीही
मिठी वाटत नाही.

सर्व वाद विवाद आणि संवाद ते फुकत आत
असतात.

मी माझ्या वचनानुसार वागतो : मी कधीही
अनैतिक नाही.

कदाचित माझे डोके खाली येण्याची वेळ येईल
पण माझी दृष्टी असेल.

कर्ज न देणं.

प्रार्थना

Prayer

प्रत्येक गर्दीत, प्रत्येक मेळाव्यात
मातेवाइक, मित्र स्वरूप प्रिय
मी उधड्या हातांनी स्वागत करतो
एक उबदार मिठी मध्ये
माझ्या नम्र निवासस्थानाच्या दाराच्यावर
मी सत्य कोरले आहे.
जरी तो एक विक्रित वेडफुलो आहे
किंवा फक्त थंड आराम देत
सुवासिक वागांच्या खोटेपणापेक्षा
स्वतःची दुर्गंधी मला खरी सत्य आहे.
मी जिथे जिथेही पाहतो तिथे सत्य सापडते.
अगदी माझ्या निदंकांपासून मी काळजीपूर्वक चालतो.
अफुवा आणि फसवणुक, मी त्यांना हलवतो.
साजव्याने आणि चांगल्या निर्णयासह
खोटे साक्ष देऊन जीवन जगू नका.

दोन लोकांच्या दृश्याने असलेले सत्य प्राप्त करणे
देवाने मला दिलेली क्षमता
प्रत्येकाची सत्यता भिन्न असू शकते.
आणि ते सहसा असते.

मी माझ्या सत्यावर टिकून राहणे अशी माझी इच्छा आहे
कार्य सत्य माझ्यासाठी सुयसाराख्ये आहे
मी प्रत्येक क्षणी प्रार्थना करतो.
की माझे जीवन गायत्री मंत्र होऊ शकेल.

प्रेम

Love

माझे प्रेम द्रव सारखे आहे
एखाद्याने कितीही प्रयत्न केले तरीही हे बांधता
येणार नाही

जर मला एखादे वचन आवडले नाही, जे मला
आवडत नाही.

मग त्या नात्यात माझे हृदय भरभराट होत नाही

हे प्रेम रात्रभर द्रव सारखे गोठवणारे आहे

कधीच पकडले जाऊ शकत नाही, फक्त वाटते.

सुयचे किरण कधीच मूठ बनत नाही

आणि वाहणारे वारे कधीच पिंजरा नसतात

हे प्रेम अनेक प्रकारच्या दुःखासारखे आहे.

कधीच पकडले जाऊ शकत नाही, फक्त वाटते

दुःख येईल आणि दुःखे जाईल

सुख निश्काराने त्याच्यावर चढत आहे

हंसासारखे ह्याकडे माझे प्रेम आहे:

निश्कार ते मात्त्याच्या गळ्यामध्ये घातले जाऊ शकत
नाही.

Futile Endeavours

मी उंच पर्वत जिंकण्याचा प्रयत्न केला.

माझा प्रवास काही जवळकार संपला.

मी एक फुलणारा बाग तयार करण्याचा प्रयत्न केला.
कोटरी झुडूप देऊन बक्षीस मिळते.

मला नदीतील पाण्याची शक्ती कमी करण्याची
इच्छा होती.

आणि मी फोममध्ये पराभूत झालो.

लापमान वाढ करणारा सूर्य माझ्यापासून दूर राहिला
मी फक्त छायांच्या प्रतिमांवर पोहचू शकलो.

मी चंद्राच्या प्रेमात पडलो.

पण त्यापेवजी संपूर्ण आकाश गमावले.

मी सामर्थवान समुद्राच्या एकाच लाटेसाठी

आतुर झालो आहे.

मी पाण्याच्या काठाजवळ बसलो आणि ओरडलो.

मध्यरात्री

At Midnight

मध्यरात्री ह्या एक पोर्टल उघडले
शब्द फुटण्यासाठी कोकिळाच्या गाण्याप्रमाणे
पण आम्ही निःशब्द राहलो.
या एकाकीपणामुळे भिंती प्रतिध्वनित झाल्या.

मनातील सर्वात गडद रहस्य, आत बंदिस्त केलेले
जरी ते पाण्यासारखे पसरतात आणि वाहु पाहतात
अंतःकरण ओतण्याची तीव्र इच्छा,
पण आम्ही निःशब्द राहलो.
या एकाकीपणामुळे भिंती प्रतिध्वनित झाल्या.
केवळ आम्हालाच हे माहित आहे की, येथे सामायिक
करण्यासाठी एक सहकारी आहे.

या भावना जुन्या दरवाजाच्या मागे बंधितात,
निराश छेऊन ते मनाला चीड आणतात.
पण आम्ही निःशब्द राहलो,
या एकाकीपणामुळे भिंती प्रतिध्वनित झाल्या.

Mind's Eye, Third Eye

एके दिवशी सकाळी माझ्या मनात एक नवीन डोळा उघडला आणि त्या समवेत जंगलाची आवाज माझ्या शरीराच्या प्रत्येक भागावर प्रकाश टाकणे; आणि त्या वाळवंटात मी शोध घेतो त्या सुवासिक वागेशाठी

मी सुखी लोक आणि दुःखी सुद्धा पाहतो मी आजारी व्यक्तींना पाहतो, मी त्या लहरीमध्ये चमकत असलेले दिसतो.

ज्याने भौतिक गोष्टी सोडल्या आहेत त्याचे शरीर आजारापासून मुक्त आहे.

आतल्या जीवाचे टोक, आणि आपल्याबरोबर एक चाल घेऊन आला. हे माझ्यासाठी मजकूर केले ते माझे प्रबोधन होते.

मी कोठे उचलले आणि फुलांचा पातळ गाळीचा पसरवले -

या उभ्या पृथ्वीवर मी आहे इंद्रधनुष्य पेरले

धामाच्या त्या मणी माध्यमातून पहात आहे माझ्या नशिवात माझे भाग्य फुटले.

आम्ही एक म्हणून विलिन करतो

We Merge as One

समुद्र वाजतो आणि प्रयत्न करतो

आकाशाचा आपल्या वाहुमध्ये घेत.

ही माझी प्रेरणा आहे

माझी शक्ती, माझे तात्त्व्य उज

काही वेळ समुद्राचा आवाज हा सनई आहे

आणि इतरांवर, विजय झुमची थाप

समुद्रांच्या अगदी शेवटच्या काठावर जिथे ते
ढगांना ओढते.

मी कधी-कधी एक लेडी आणि माथावर विसते.

कोणत्याही जिनाच्यावर किंवा जमीनीवर सादर उणे

महासागर निसर्ग नाही

आम्ही आवश्यक धैर्य दर्शविल्यास

आमच्या तळहातावर फोमची फुले गोळा करणे

ज्यामध्ये भितीदायक प्रवाह वाहते

लाटांच्या गुप्त वागांचा सुगंध

पाण्याच्या काठावर फोम लपविला जातो

समुद्रात मरण पावल्यामुळे नदीचे ओरडणे

नदी आणि समुद्र एक होतात

शेवटी एकत्र, पुन्हा अविभाज्य

डोंगराने मला उंच उभे राहण्यास शिकवले

आणि समुद्राने मला लाटा निगमि करण्यास शिकवले

माझ्या ठोस फॉर्मवर आपण शिवायेच कोरू शकता

किंवा जेव्हा मी द्रवात वितळेल तेव्हा मी मरणार

आम्ही एका हातात भावनांची छिन्नी धरतो
 आणि दुसऱ्याचा आपुलकीचा हातोडा
 आम्ही दुसऱ्या क्षितिजाची भिंत पाऊंड करतो
 आणि आकाशाच्या छताला छिन्नी करी.
 या सर्व-मानव समुदाय
 आणि पुढे छिन्नी निसर्गाची उदारता
 आमचे घर आकार घेतो
 आणि जसजसे आपले मन विस्तृत होते
 आम्ही एकत्र, संपुर्ण जग बनतो.

जादू

53

Incantation

वाक्यांत एक शब्द त्र्यकुतील शत्रू
वाक्याचे प्रत्येक शब्द सोप्याशब्द चककते.
प्रत्येक क्षणाचे सौख्य
कायमचे वाटते, अनंतकाळ सामील झाले

वाहते जीवन, प्रत्येक क्षण येतो आणि जातो
वाहत्या पाण्याचे शंभ

चकचकीत

वाऱ्याच्या लाटा

फुलांच्या सुगंध

जळणारा दिवा

दडणाऱ्या प्रत्येक गोष्टीची भावना;

पण हे आयुष्य जे येते, ते पुढे जाते

कोणतेही निश्चित निवासस्थान नाही, परंतु असे का आहे
असे कोणी विचारत नाही

शेवटच्या संख्याकाळच्या जीवनालाही विराम दिला असता
गेल्या काही क्षणात आरोग्याचा दिवा पेटविला जाऊ शकतो

कुणीत कुणी काही क्षणांसाठी आयुष्य पूर्णपणे जगले
काही, पण ते पुरेसे आहेत.

मी प्रत्येक वेळी काही क्षणात विराम दिला,

आयुष्याच्या अमथुकत चाली

प्रत्येक श्वासात सुगंध असतो

प्रत्येक भाषणात प्रेम असते

त्या संख्याकाळच्या मृतकाळची भावना

माझ्या संयमित अक्षुमध्ये अद्याप बुडण्याची आशा आहे
माझ्या सोपट्या स्वप्नांमध्ये, पुढे नेहमीच नवीन
सकार असते.

या नित्यक्रमात, यांत्रिक जीवन
केवळ विशम देऊन, मी प्राप्त केले
सौंदर्याचा एक नवीन जप.

आई, मला आत्मा दे

Mother, Give Me the Spirit

आयुष्य देणारा तुझी विनवणी करतो.
मी वसलो तेव्हा माझ्या हाताच्या खोलीत हात जोडले गेले
तु मला वाईट गोष्टीपासून मुक्त राहण्याचे आशीर्वाद दे
तु मला शक्ती दे आणि मला शक्ती दिलीस
तु मला सद्गुण दे
त्या मला खऱ्या मागविर ठेवतात
तेच माझे व्रत आहे
आपले विनशर्त प्रेम असणे
आणि आपल्या कृपेने आशीर्वाद करा.

मी सर्व संलग्नकांच्या त्याग केला आहे
अलिप्त करणे, माझा मार्ग आहे
फुलांच्या माळा नाही
किंवा सुगंध छटा नाही
जरी आपल्या पुजेमध्ये विविध रंग आहेत
मी अलिप्त आहे, परंतु मला परका वाटत नाही
तु मला दिलेल्या वांतीच्या देणगीसाठी
माझ्या अंतःकरणात आणि आत्म्याने मला आशीर्वाद दे

माझे शूर मार्ग आहे
आपुलकी असीम आहे

माझ्या आयुष्याच्या सागरात, तुमची खरी भावना आहे
माझ्या आयुष्याच्या मधसागरात तुझे एकटे जहाज
आहेत

महासागरही काही दिवस रडतो
कलेश, तरीही मी निराकरण करतो

माझ्या अंतःकरणाने आणि आत्म्याने मला आशीर्वाद दे.

उद्यान आणि वाग कधीलरी कोरडे असु शकते
 द्वाक्षवेलीवर फुले मुरतात
 माकी स्वतः कार्य करण्यापासुन दुर जाऊ शकेल
 मग आपण आपले अशु रिपडा
 दोषांवर आणि आपले डोळे बंद करा.
 अशा प्रकारे फुलांचा धर घाल
 ते केवळ देवाचे रूप प्रकट करते
 या आंतरिक शक्तीने मला आत्म्याने आशीवदि द्या.

Attachment

माझे फक्त संलग्नक म्हणजे, रिक्त कॅनव्हास
 त्याच्या अंतःकरणात पहा, इतका पांढरा,
 जिथे बरेच चेहरे दृष्टीआड राहतात.
 अचिन्हंकित कॅनव्हास हा ढगांचा चेहरा आहे.
 आणि जेव्हा ढग बरसतात तेव्हा अगदी हिरवे भवत वाढते
 कुठेतरी झाडे आणि पर्वत म्हणून पाहिले
 आणि श्वास घेणारे डोळे.
 कोणीही परके किंवा परदेशी नाही
 शांततेतही आपल्याला हा स्वभाव आवडतो.
 मधमाशी, फुलपाखरे आणि झज्ञात पक्षी
 पानांची एक सोपडी तयार करा.
 मी हा कागद उचलला, त्यातून इनहेल करा
 पाहिल्या पावसाचा सुगंध.

पांढरा कॅनव्हास मऊ रेशमी आहे.
 मी तिच्या न पाहिलेल्या सावळ्यांना स्वतःला
 साकून ठेवतो.

जत्रेमध्ये गेटू द्या

Let Them Meet in Faiss

निव्वाप लोकांची गर्दी जत्रामध्ये बनविणे
माझ्या जीवनाचा धर्म आहे.

माझ्या जीवनाची हाक, त्याची कृती।
जत्रामध्ये माणूस एक अनुकूल चेहरा आणतो.

सभा फलदायी आहेत.

एक सुंदर वेळ जाते.

ज्याच्यावर विश्वास ठेवू शकतो असा मनुष्य

मला हा शब्द माहित नाही

कोणतीही इमारत कोसळत असेल तर

मी समर्थनार्थ धरायला धाई केली.

माणसाच्या मागे भगवान माध्यम आहेत

त्यांच्या समोर भगवान राधवः

माझ्याकडे कृष्णाची वासरी

आणि शिव धनुष्य

मानव असल्याने मी धव्य आहे.

पृथ्वीमध्ये मी स्वर्ग पाहतो.

संपत्तीवर माझा एकच दावा

अनियंत्रित गर्दी पुढे जाऊ द्या

भाऊ म्हणून गेटण्यासाठी, जत्रेस

गुप्त

Secret

शत्रूंनी साकलेली साडे
काळ्या बुरग्यामध्ये कफून उभे; या वर
मी मासे डोळे पाहू इच्छित नाही.
मला साडे वधायची आहे
उज्ज्वल सुर्यप्रकाशात उभे
दुपारचा संपूर्ण सुर्यप्रकाश पकडत आहे
फुलांनी बहरलेले, पक्ष्यांसह सुवासिक
प्रकाशित मासे डोळे,

सकाळच्या साडांची निरागसता
दुपारच्या वृक्षांची तरुणाईची आवड
संध्याकाळच्या साडांचा श्रावणपणा
हे मी प्रत्येक रक्तवाहिनीत जतन करण्याची इच्छा वाळगते.
साडे माय आत्म्याचे सुकर
सावलीत सोपा
उबदार दुपारचा श्वास
माझी सावली त्यात कफून लपेटते
वाऱ्याच्या निविदा अर्पण
पावसाचे अश्रु पकडणे
साडे; मासे अस्तित्व, मासे चाश्चि, मासे
मासे गुपित.

रमेश पारख

DATE
60

Ramesh Parekh

या चंद्र सगळ्या, सवर्णी स्वतःला आणले आहे.
काही स्वप्नांसह आल्या आहेत तर काही रिक्त आहे.
रात्रीचा अंधार

संपूर्ण दुपारनंतर रात्र उठली आहे आणि डोळे
कोळे होतात

रमेश शिवाय माझे हे आयुष्य वाया जाते.

काळ, एकेकाळी एक महान मित्र होता, आता तो
एक कठोर विक्षिप्तपणा आहे.

आणि अक्षु शांतपणे अडवले.

रमेशच्या हस्तलेखन संगीतांना मी तारे नाव
ठेवतो.

अमरेलीच्या गल्लीच्या आठवणीत, ते गाव कवितेचे.
ते दिवस होते, जेव्हा आम्ही चढे मारली होनी.

डोळे रिक्त असले तरी, चव्हा असलेले, मला रमेशसारखे
दिशू शकते.

शब्द स्वतः बनतात, ते एक कविता बनतात.

त्याचे तत्व अजूनही प्रेममध्य, त्याचे एक लावून पाहणे
मला आवडते.

दृष्ट्याच्या दिशेने

Towards the Goal

लक्ष्य केंद्रित करून

स्वतःला विसरून जाणे

धावणे आणि उडी मारणे

कधीकधी

थरथरणे आणि थरथरणे

शक्ताने भरलेल्या शस्त्यावर

पावले उचलणे

आणि गडद लाल दिसत आहे पाऊलचुणा

अशुभ अनावर करणारे स्मित पसरविते

माझ्या पूर्ववर्तींकडून

शक्तपात

आणि सूर्यकिरण प्रतिबिंबित

उज्वल सूर्याचे किरण

माझ्या स्मितचा लालसरपणा करणे

दुके मध्ये फिकट

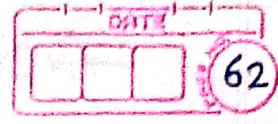
आणि त्यावेळेस माझा स्वार्थ

अदृश्य होईल

दृश्य जवळ दिसत होते

आणि माझ्या हालचाली अचानक वेगवान.

वंदे मातरम

Vande Mataaram

वंदे मातरम...

फुलत एक गाणे नाही.

हा आमचा सन्मान आहे

आमची संपत्ती आणि भव्यता

स्वातंत्र्याचा सर्वात मोठा त्याग

आमच्या देशाच्या उपासनेची ही ओख आहे.

प्रजासत्ताकाच्या धडधडत्या हृदयाची ही मोठी जादू

प्रगतीची ही अथक नाडी

आपली नावाद ओळख कायम राहते...

१८५७ च्या फ्लडलाईटची ही आवण,

सत्य आणि त्याच्या कृतींसाठी

रक्तात सांत्वण

शाश्वत ज्योत

वंदे मातरम...

हा केवळ शब्द नाही

ती आमची जादू आहे

स्वातंत्र्याची उर्जा

हा विकासाचा रिगळ मार्च आहे

आपल्या देशाच्या जीवनमार्गाला क्वचन

तिच्या लोकांचा सकळचा श्वास

प्रबुद्ध चेतनेसाठी त्यांची विनवणी

वंदे मातरम

विचित्र प्रेम

Love so strange

जेव्हा चंद्र उगवतो

सागर सेपू घेत नाही का ?

जेव्हा सूर्य उगवतो

सूर्यफूल हसत नाही का ?

प्रवासाच्या शेवटी बळकट नदी नाही ?

समुद्राला भेटायला कधी नकार दिला ?

जेव्हा फुल फुलत --

गुंग करणारी सुधमाशी कधी गप्प बसते का ?

जेव्हा घंटा वाजते

मंदिर आपले दरवाजे बंद ठेवू शकते ?

जेव्हा अंगणातील दिवे पेटले जातात

मंदिर चमकत नाही का ?

हे आश्चर्यकारक स्वर प्रेम

अनुभवण्यासाठी

इतकं कठिण आणि विचित्र हे का असले पाहिजे ?

Dawn of Wonder

पराभवाची गडद रात्र माकळी आहे.
विजयाची पहाट झाली
आम्ही आज पहाट साजरी करतो
आणि उद्या एक उजेड / उजळ
अंधाराची भव्य भिंत सोडली गेली आहे,
आणि एक नवीन पहाट उठली आहे.

आता आपण स्वर्गी शपथ घेऊ
आमच्या शूर आणि स्थिर रथात कलेंदर सवार
प्रत्येकाला स्वतःमध्ये पकड
स्वतःचा स्वाथ नकारा / नाकारा
फुल आणि सुगंध एकत्र आनंदित होतात.
एक शूर पहाट आली आहे.

आता दुःखाची किंवा दुःखाची कोणतीही कडणी नाही.
शोक होणार नाही, दुःख देणार नाही.
वाढक रूप दूर गेले आहे.
आणि आकाशाच्या प्रचंड पसारा दरम्यान
कोटेरी संकटे कायमची काढून टाकली
जशी चमकदार आशा जन्माला येतात आणि मुक्त होतात.
एक शूर पहाट, आनंदी होण्याची वेळ
चाट्वर मंगळाच्या धरात उत्साह
प्रत्येक सेलमध्ये स्वप्नांच्या अलंकारासह
आम्ही रामचा विश्वास आपल्या अंतःकरणात ठेवतो.
आजारपणाचा कोणताही प्रसंग नाही
एक शूर पहाट, मुक्त होण्याची वेळ

अशु सरकु द्या

Let Anguish Flow

जर एखादे फूल पडले तर ते पडून राहू द्या
त्याचा नारा होऊ दे आणि धुळीत विरूदे
व्यथित होऊ द्या

स्वप्ने बुडाली आहे

विनाकारण, बुडाले

डोक्याच्या विक्रीत वसलेल्या अशुनी त्यांना
सोडून द्या.

पक्षासारखे निरीक्षण करा

अस्वस्थता वाढू द्या, अशु सरकु द्या

ज्या क्षणी तो ओसंडेल, आशा होऊ हसेत.

अज्ञात मनापासून, भावनेवर

माझ्या डोक्याच्या तलावामध्ये हंस जलपर्यटन करतात.

अस्वस्थता वाढू द्या, अशु सरकु द्या

आनंद आणि दुःखाची ही स्वप्ने,

सुद्धा जमीन मिश्रजेसू

मी पावांच्या साकलीने स्वतःला झाकतो

जसे ढवाक ढग आपणास त्यांच्या अंतःकरणात
घेतात.

अस्वस्थता वाढू द्या, अशु सरकु द्या

शब्द

Words

माझे शब्द स्वतः साखे आहेत.
माझे प्रवाही शब्द, प्रवाहत गारगोटी
दगड आणि पाणी जेव्हा ते एकत्र येतात तेव्हाच
आपण आणि मी अद्याप चांगले बंधनात आहे.
आम्ही सहवासाने मिळून आहोत.
आम्ही एकत्र गोष्टी होण्याची वाट पहात आहोत.
हा अनंताचा किनारा आहे.
मी कथांचा राजा आणि तु व्हेत कथांची राणी.
एक नदी आणि दोन काठ
एक वाजु, लुमची, दुसरी माझी
वेळ वेळानपणे भटकत असतो
भटक्या म्हणून
तिला आमच्या हक्काच्या गोष्टी माहित आहेत, परंतु
तरीही एक अनोकशी माणूस आहे.
अज्ञात

कालातील ऋतू

Timeless, the Season

प्रत्येक दिवसाच्या गर्दीत प्रत्येक दिवसाची शुचना
ते केमरामन मोठ्या संख्येने जमतात.

प्रकाशाच्या मुसकधार पाव्याने माझे डोळे यमकुमार
या मायक्रोफोनसह माझा आवाज विस्तृत करीत आहे
मी माझ्या निमित्याच्या कृपेने भडकले आहे.

गोधकून जाणे कधीच थांबणार नाही
शब्दांचा हा प्रवाह कोणत्याही अर्थाने पुढे भाणला
जातो काह

कधी अज्याया समोर

माझ्या आवाजाचा काळ उठावतो

आणि इतर वेळी शब्दांची एक नदी

शांततेत वाहते

कधी-कधी शब्द वसंत ऋतूच्या फुलांसारखे वाहतात.

किना अनुदानित म्हणून स्वतःला परिधान करणे

शब्दांचा कारवा हलवत राहतो.

आणि मी त्यांच्या प्रवासात आश्चर्यचकित टक लावून पाहतो.

इतक्या शब्दांच्या मध्यभागी

मी शकत माझ्यासाठी वाचवतो

आणि शांततेच्या त्या गत्रशियात शिरतो

केवळ एकट्या प्राचीन हंगामाच्या उद्यमाचा आनंद घ्या.

स्वप्नांचे विधाने

Seeds of Dreams

मला या नावाने दगड म्हणायला कधीच भीती वाटत नाही.

मी पाण्याचा आवाज पाण्यासारखा असतो.

मी नमन वास्तवाचा माणूस आहे.

मी आकाश पाहलो

इंद्रधनुष्यावर मोहित करणे

पण माझे धर दगडावर बांधलेले आहे.

इंद्रधनुष्यावर कुधीही नाही

इंद्रधनुष्याचे रंग

माझे स्वप्न बनली आहेत

ही स्वप्ने रोमॅंटिक नाहीत

ते तपश्चर्या गोळा करतात

आम्ही आपल्याकडे स्वप्ने असु राकगान विना नसतील

पण स्वप्नांची ही विधाने

मी माझ्या देशाने पेरतो

मी धाम गाळतो आणि वाट पहात आहे

त्यांचे अंकुरलेले पटवृक्ष बनतात.

मग काही राक्षसांच्या हातासारखे

शाखा पसरतात

पक्षी धरते बांधतात

आणि आकाश गाठायला सुरुवात करे

नदीच्या प्रवाहप्रमाणे त्यांच्या गळ्या मधून

दुःखाची गाणी आणि त्यांचे आवाजाच्या चिरंमन लहरी.

एकत्र चिंतन करा

Contemplate Together

पहाटेपर्यंत रात्रीच्या गमतींन जन्मलेले मी असे म्हणते

चला माझ्याजवळ बसा

माझं लुश्यावश्च प्रेम असंझून वाहत आहे

आपला जन्म माझ्या चेहऱ्यावर हास्य आणतो

मला माहित नाही

आमच्यात, वडील कोण, मुल कोण आहेत ?

पुण मला हे माहित आहे

ते एकत्र

तीक्ष्ण काटेरी झुडपाची वाजू वाजूला ठेवून

आम्ही फुले म्हणून सुवासिक विकसित करता.

दिवसाच्या फांदीवर फुले उमलतात.

पक्षांच्या रडण्याने सुगंध पसरतो.

पक्षांचे रडणे फुलांच्या सुगंधाप्रमाणे पसरतात.

त्यांचे रडणे फुलांच्या अंतराप्रमाणे पसरते.

गंध आणि आवाज, गतिशिल, निराकार राहतात.

त्यांचे समन्वय, वारस अट आणि त्याची गती

माझ्या चिंतनाचे केंद्रबिंदू

चला आपण आणि मी एकत्र

चिंतनाचे हे वरदान

बरेच काही करण्याचा प्रयत्न करा

समाधानाने राहू आणि आपली अंतःकरणे फुलवू.

Sea-Sailor

मोठ्या मनाचे असणे
 आत्म्याने परिपूर्ण, जीवनपूर्ण
 या ओरस आहे
 आमच्या आयुष्यातील गदारोळ
 आकाशातील तारे
 आणि चंद्र आमच्या वीकन्स
 आकाशातील जुने शिक्षक
 आमचे पथ मार्गदर्शक

या महासागरात लडे गेलेले आहे
 आमचे देश फाटलेले
 काय न्यात आहे ? काय ज्ञात आहे ?
 आकाशाकडे पाहणा-यांना
 असे आहे की कोणतीही भिंत नाही
 काय हिन्दुस्तान ? काय पाकिस्तान ?
 फ्रँकचर केलेली सीमा ओलडत आहे.
 ही प्रत्येक ध्विसाची शिक्षा आहे.

कुणाबाही जाऊ द्या किंवा जाऊ देऊ नका
 वचावकर्ता येऊ शकतो किंवा एक होऊ शकेल
 पण या -हृदयात देश प्रेम आहे.
 जणू काय समुद्राला जाळणारी आग.

Resolve

असे दिवस आहेत जेव्हा मी उठतो
 अग्नि वाहणारा सूर्य
 एक ज्वलंत दिवस
 आणि जाळ मी करतो.
 अग्नि शुकणा-या आकाशात
 मी एक छान भावे शोधतो.
 किरणांचे बाण ज्वाली आणण्यासाठी
 आणि या चक्रव्यूहाला छेद द्या
 सावली आणि सावल्यांचा
 पर्यायांच्या कारवांमध्ये
 मला दृढ संकल्प सापडला.

निराकरण करा
 निराकरण करण्याची उर्जा
 निराकरणाचे गीत
 निराकरणाची सोबत
 उठणारी संख्याकाळ
 भायीच्या चुकीच्या कळपाप्रमाणे
 आज लेखे चमकत आहे.
 बौद्धिकतेचा प्रभाग
 क्षीमंत पुरुषांच्या नशीबी
 हे डोके झुकत नाही
 असहाय्यता माझ्या रक्तात नाही म्हणून

Remembrance

धुकेदार प्रकाशप्रमाणे ही शुल्मक आठवण
अंधारातून प्यायला गेला ओठ
अथानक काकोच
सर्व व्यापत अंधकार

साडावरून एक पान पडते
जसे छि आठवण येते
आठवणीचा तोटा म्हणजे काय ?
आणि तो पोकळी भरून .... कसे ?
आठवणीच्या विहिरीमध्ये किती संग्रहित केले जाऊ
शकते का ?

आठवण म्हणजे उल्हाळ्याची दुपार
नखे नसून पंजे नसलेले
आठवणीचे दिवे ठेवा
त्याचे पंख कापून टाका
आठवण वाजूला ठेवता येत नाही
तर त्याचा डोक फोडून टाकू

त्याची जिभ कापून टाका
जरी हे ओठ टाकेले जाऊ शकत नाही.

आठवणी गोड असतात
अंधारात अडकलेले
आठवणीने माझा धसा अडखळतो
माझे आयुष्य वेगळे शाले
आठवणीत वरच रंग आणि प्रकार आहे.

हे दोन्ही छाया आणि सुर्यप्रकाश आहे.
 आठवणीचा कोणताही परिणाम होणार नाही.
 आठवणीला पाकित्र्य नाही.
 आठवण करण्यासाठी सुर्योदय म्हणजे काय ?
 आठवण करण्यासाठी सुर्यास्त आहे का ?

आठवण म्हणून मृत्यू म्हणजे काय ?
 का आपण आठवण करण्यासाठी शरण जावे ?
 त्यात कुपड्यांचे आवरण नाही
 डोक्यावर छप्पर नाही
 आठवण हा एक वाहणारा प्रवाह आहे
 या प्रवाहावर जीवन तरंगत आहे

हिंदूचा जप

Chant of the Hindu

हिंदू होण्यासाठी या जपाचे पालन करा
ही एकच जादू पुढा करा
सिंधु सिंधु एक गाणे.
ही जादू मोल्यासारखी आहे
अंधारात प्रकाशाचे एक मंडळ
आम्ही प्रकाश पसरवू
या जगात दूर आणि व्यापक
उंच आणि खालची विभागणी करणारी कोणतीही

आपले स्वतःचे शरीर विश्रुत करणे
आमच्या सहकारी पुरुषांना हसू देऊन
प्रयत्नांची गाणी गाणे
-हृदयात मंदिरे तयार करणे.

चला प्रकाश पसरवूया
की कोणीही शत्रु नाही: आम्ही सर्व मित्र आघेत
ही आमची पात्रता आहे.

मतभेद टाळा
नवीन संवाद तयार करा.

चला प्रकाश पसरवूया.

अन्न आणि कपडे

सद्गुण आणि दया

येथे सहज उपलब्ध होईल

खूप हिशवी पृथ्वी असेल

आणि चांदणे भरलेले आकाश आनंददायी आहे.

एकच समानता आणि आपुलकी

आम्ही संगोपन करून जतन करू.

चला येथे प्रकाश पसरवू या.

Eleventh Direction

निर्भय मनाची

एक सूर गाऊन संपलेले गाणे

आत्म्याने वांधलेले निरोभी मन

एक दूरदर्शी स्मित

अत्यंत उत्साही वार

पाणी न वाहता वाहते

आकारा सुवासिक श्वास घेतो

प्रत्येक क्षण पवित्र अग्नीने आशीर्वादित

धरणी प्रेम आणत आहे, सुवासिक

आणि देव माझा मित्र

भ्रमिळ्य नाही, भ्रुतकाळ नाही

केवळ उपस्थित असलेल्या क्षणांसह

चिन्हांकित केले

सराव नाही, नक्कीच कोणतेही मार्ग नाहीत

शांतता म्हणजे शांतता असेच असते.

या क्षणी सर्व दह दिशांच्या पलीकडे

हे अकराव्या दिशेने आहे, संगीताचा आवाज

उद्याचे आव्हान

Tomorrow's Challenge

मोठ्याने पृथ्वीची हाक आहे
श्रील म्हणजे आकाशाचे किंचाळणे
योष्य मार्ग विसरलेले मार्ग आहे
लॉर्ड पार्थच्या आवडी-निवडीसाठी आव्हानात्मक वेळ।

बंधिवासात विकलेली माणसे
त्याची माणुसकी नाकारली, झुले बनली,
संधर्ष करण्यासाठी मेहेमचा बालेकिल्ला बोलवा
दंगोखोर, ते रश्यावरून धावतात

मिंती अहंकाराने उभ्या
त्यांच्या मागे स्वप्नांची कल्ल
बोलावणे, एक आव्हान आहे.

समानतेचे काहीही बोलणे फक्त चर्चा आहे/ राहिले
एकच चिरडले गेले,
घटनेचा दरवाजा बंद
शुड उगवणे मागे सोडून

अशु पुल्कळ आहेत.

आणि सर्वत्र अंधार आहे
बोलावणे, एक आव्हान आहे

मृतदेह झुकले, मने तुटलेले
माणुस माणसावर रागावलेला आहे
हसवणारी गर्द, एकासारखी उडी मरते

विचार नाही कृती नाही
विचार नाही, केवळ कृती
मिळती लोडण्यासाठी

कोकशाच्या अंगणासारख्या डोक्यासह चमकत आहे.
बोलावणे, एक आख्यान आहे.

अवरोपामध्ये स्वप्नांचा शोध घ्या
कारण ते जिवंतपणाचा अर्थ सांगतात
काल विसरून जाणे

आज आपले हृदय उघडले
क्षितिजे विस्तारत आहे

आम्ही बुडणाऱ्यांना वाचवण्याचा संकल्प करतो.
एकमेकांचा आधार घेत

प्रवेशक एक तेजस्वी नविन सुखात
बोलावणे, एक आख्यान आहे.